

Ръководство за националните асоциации: Подготовка на оптиките в контекста на постепенно премахване на извънредните и ограничителни мерки на национално ниво

Световната здравна организация (СЗО) обяви COVID-19 за заболяване, причинено от нов щам на коронавируса и пандемия на 11 март 2020 г.

ЕСОО внимателно следи развитието, наблюдавайки мерките срещу пандемията, които варират в различните страни.

Практиката на оптиците и оптометристите в повечето европейски страни е намаляла, а някои дори са преустановили дейността си за времето на пандемията. В момента на постепенното завръщане към работен процес и частично или изцяло премахване на мерките за блокиране в много страни, настоящият документ предоставя указания на членовете, които искат да издават насоки или актуализирани указания за оптиците и оптометристите в техните собствени страни (в случай на нужда), като се вземат предвид всички национални особености и разработки.

Този документ е естествено продължение от предишната информация, издадена от ЕСОО по темата и приема за начална позиция, че пандемията ще промени начина, по който оптиците и оптометристите ще работят в близко бъдеще, поне докато не се намери устойчиво решение на тази пандемия.

Основната препоръка е, че всички очни специалисти трябва да се подготвят за възобновяването на своите практики и да работят с пациенти по възможно най-безопасния за всички страни начин. Тъй като епидемиологичната ситуация и законовите изисквания могат да варират в различните страни, местните разпоредби и препоръки трябва да се спазват стриктно, като се вземат предвид също всички насоки на СЗО. Възможно е в някои страни препоръките да са по-строги от указаните в това ръководство, предвид ситуацията.

Мерки, които националните асоциации трябва да вземат предвид при издаването на насоки:

1. Преди пациентът/клиентът да посети оптичния магазин:

Служителите:

- Обучение на всички служители (включително хигиенисти) за лична хигиена (дезинфекция на ръцете), дезинфекция на повърхностите, методи за защита от инфекции и самодисциплина за поддържане на висок здравен статус. [1]

- Създаване на процедура за оценка на риска и управление на излагането на риск на служители. [2]
- Осигурете подходящо физическо разстояние от поне 2 м. в помещенията.
- Въведете работна организация за ротация на служителите, така че 2 екипа да нямат близък контакт помежду си. По този начин ще елиминирате високия риск от заразяване (спазвайте разстояние най-малко от 2 м. при максимално време за обслужване 15 минути).[3]
- Защитните мерки се гарантират при наличието на препарати за измиване и дезинфекция на ръцете, защитни маски и шлемове (ръкавици, маски за еднократна употреба и т.н.).

Обекта:

- Информация на входа за клиенти относно правилата на обекта, напр. разстояние между клиенти (> 1 до 2 метра), без придружаващи лица (с изключение на тези, които се нуждаят от грижи), броят на хората, които могат да бъдат в обекта едновременно.
- Плексигласова защита или от подобен материал на касата, работните бюра и др.
- Премахнете всички ненужни вещи от обекта, напр. листовки, вестници, играчки.
- Подредете местата за чакане и поддържайте столове на разстояние 2 м.
- Инструкции за измиване и дезинфекция на ръцете (носене на ръкавици за еднократна употреба, ако е необходимо).
- Инструкции за дихателния етикет (носене на маска, ако е необходимо).

Очни специалисти:

- Обучение за защита от инфекции и контрол на инфекциите в здравно заведение от <https://openwho.org/courses> или от друг местен препоръчан източник за образование (Национална здравна система).
- Мониторинг и спазване на официалните препоръки и индустриалните организации <https://www.ecdc.europa.eu/en>
- Преценка на пациента/клиента за оценяване на риска, включително дистанционни епидемиологични стандартни въпроси от специалиста: въпроси относно телесната температура и грипоподобни симптоми, възрастова група, рискова група и др.
- Работната организация трябва да осигурява интервал между срещите с клиенти / пациенти, като намали времето на престой на всеки пациент в рефракционния кът до 15 минути (нискорискова експозиция). Когато е възможно провеждане на разговор, предоставяне на резултатите от изследването, предписване и предоставяне на обучение на пациента препоръчително е да бъде дистанционно (online).
- Лични предпазни средства (специалистът трябва да има достъп до ЛПС) [1] дезинфектанти, ръкавици за еднократна употреба, защитни очила, предпазители / щитове (за биомикроскоп), защитна маска (FFP2 или FFP3, подходяща за ситуацията) [1] Въпреки това, ЛПС трябва да се използват пестеливо и в съответствие с насоките на СЗО при недостиг. [4]
- Следвайте указанията за самоизолация, ако сте симптоматични.

Клиенти:

- Клиентът трябва да посещава оптиката сам (т.е. без придружаващи лица, с изключение на тези, които изискват грижи, например деца или уязвими възрастни).
- Клиентът трябва да дойде в оптиката в уговорения час, не по-рано.

- Клиентът трябва да поддържа разстояние от 2 м. от други хора.
- Клиентът не трябва да се приближава до работното бюро, ако не е повикан.
- Клиентът трябва да може да предоставя информация за корекционна си обща (зрителна) здравна история преди посещението по безопасен начин.
- Клиентът трябва да измие ръцете си и да ги дезинфекцира, преди да влезе в обекта и след напускането му (освен това в някои държави, носенето на маска за лице и ръкавици за еднократна употреба, може да се препоръчва от местните власти) [5]

2. Пациент/клиент/служител в обекта:

Очни специалисти/ Офталмолози/ Оптометристи:

- Мийте ръцете преди и след всяка процедура, дезинфекцирайте ръцете, използвайте ръкавици за еднократна употреба, маска за уста и нос и други защитни дрехи, ако е необходимо.
- Използвайте предпазен щит за биомикроскоп и го дезинфекцирайте след всеки пациент [6].
- Имайте предвид, че при някои пациенти с конюнктивит това може да е симптом за COVID 19 [7] и слъзния филм може да съдържа вируса на SARS CoV 2 [8].
- Дезинфекцирайте всички повърхности, с които пациентът е бил в контакт.
- Употребата на безконтактна тонометрия трябва да бъде превърната в процедура, която не генерира микро аерозол [9].
- Не докосвайте очите, носа или устата. Дългата коса трябва да бъде вързана.
- Контактните лещи за многократна употреба трябва да се почистват с пероксиден разтвор [10].
- Извършете рефракционните тестове в рамките на 15 минути, за да се впишете в нискорискова експозиция, ако има нужда от допълнителни процедури, или ги отложете за второ посещение, или помолете някой от колегите ви да ги извърши.

Очни специалисти/ Оптици:

- Измийте ръцете и ги дезинфекцирайте преди и след всеки контакт с клиент.
- Близкия контакт с всеки клиент трябва да бъде ограничен до 15 минути.
- Използвайте ръкавици (и други ЛПС, ако е необходимо), когато обслужвате и помагате на клиента в избора на рамки и слънчеви очила.
- Всички рамки, които са били взети или пробвани, трябва да бъдат почистени с препоръчан от производителя почистващ материал.
- Когато правите измервания (напр. PD), използвайте почистен/дезинфекциран уред. Ако е възможно, използвайте инструменти, които позволяват измерване от разстояние (системи за видеоцентриране).
- Обучете клиента за важността и значението при почистването на очила (със сапун и вода и след това подсушаване) [11].
- Не докосвайте очите, носа или устата. Дългата коса трябва да бъде вързана.
- Дезинфекцирайте всички повърхности, с които клиента е бил в контакт (бюро, огледало, подложка).

Клиенти:

- Измийте ръцете си преди да поставите и махнете контактни лещи, свалете и слагате очилата си.

- Не докосвайте очите си (с изключение на поставянето/отстраняването на контактни лещи след измиване на ръцете), устата и носа.
- Препоръчва се да не се говори, с цел да не се отваря уста при процедури, които се извършват на много близко разстояние.
- Следвайте инструкциите на очния специалист.

3. След като пациентът/клиентът напусне оптичния магазин:

Очни специалисти:

- Дезинфекцирайте всички повърхности, с които клиентът е бил в контакт.
- Свалете защитните ръкавици, измийте и дезинфекцирайте ръцете [12].
- Проветрявайте редовно оптичния магазин, ако е възможно.
- При възможност - информирайте клиентите дистанционно за резултати, обучения и препоръки.
- Осигурете опция на клиента да се консултира от разстояние с Вас.
- Издавайте или изпращайте поръчки, контактни лещи или очила директно до дома на клиента, ако е възможно.

Клиенти:

- Измийте ръцете си преди да поставите и махнете контактни лещи, свалете и слагате очилата си.
- Не докосвайте устни, нос, очи (с изключение на поставянето/отстраняването на контактни лещи след измиване на ръцете).
- Редовно почиствайте очилата.
- Спазвайте препоръките на очния специалист и производителя по отношение на грижите, носенето и подмяната на контактни лещи, както и последващите посещения. Разтвори за контактни лещи на основата на водороден пероксид вероятно са ефективните срещу вируса на SARS CoV 2 [13].
- Не използвайте контактни лещи, ако сте симптоматични [11].

Важно:

- Методи за измиване и дезинфекция на ръцете: препоръчителната продължителност за миене със здравословна цел е измиване със сапун и вода 40-60 секунди, втриване на дезинфекционен разтвор 20-30 секунди и подсушаването на ръцете трябва да е само с хартиени кърпи за еднократна употреба:

https://www.who.int/gpsc/5may/tools/who_guidelines-handhygiene_summary.pdf

- Време за контакт с нисък риск е до 15 минути и разстояние най-малко от 2м. (препоръчва се от Европейския център за профилактика и контрол на заболяванията при превенция и контрол на инфекциите и готовност за COVID 19 в здравните заведения - втора актуализация (31 март 2020 г.):

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-and-preparedness-covid-19-healthcare-settings>

В заключение:

Плащания, фактури, информация за резултати от рефракцията, издаване на поръчки и др. е силно препоръчително да се извършват дистанционно.

Полезни връзки:

<https://worldcouncilofoptometry.info/covid-19-news/>

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

<https://www.ecdc.europa.eu/en>

<https://www.aoa.org/coronavirus>

<https://www.aaopt.org/my-covid-hub>

<https://www.college-optometrists.org/the-college/media-hub/news-listing/coronavirus-covid-19-guidance-for-optometrists.html>

Библиография:

1. *Infection prevention and control for COVID-19 in healthcare settings*. 31 March 2020, European Centre for Disease Prevention and Control: Stockholm; 2020. :<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-and-preparedness-covid-19-healthcare-settings#no-link>.
2. World Health Organization, O., *Health worker exposure risk assessment and management in the context of COVID-19 virus: interim guidance*, 4 March 2020. 2020, World Health Organization: Geneva.
3. *Contact tracing: public health management of persons, including healthcare workers, having had contact with COVID-19 cases in the European Union – second update*, E.C.f.D.P.a.C. 2020., Editor. 8 April 2020. Stockholm, ECDC: https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Contact-tracing-Public-health-management-persons-including-healthcare-workers-having-had-contact-with-COVID-19-cases-in-the-European-Union%E2%80%93second-update_0.pdf.
4. Organization, W.H., *Rational use of personal protective equipment for coronavirus disease (COVID-19) and considerations during severe shortages*. 2020: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/331695/WHO-2019-nCov-IPC_PPE_use-2020.3-eng.pdf.
5. Olivia Li, J.-P., et al., *Preparedness among Ophthalmologists: During and Beyond the COVID-19 Pandemic*. *Ophthalmology*, 2020. **127**(5): p. 569-572.
6. Zeri, F. and S. A. Naroo, *Contact lens practice in the time of COVID-19*. *Cont Lens Anterior Eye*, 2020.
7. Wu, P., et al., *Characteristics of Ocular Findings of Patients With Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) in Hubei Province, China*. *JAMA Ophthalmology*, 2020.
8. Xia, J., et al., *Evaluation of coronavirus in tears and conjunctival secretions of patients with SARS-CoV-2 infection*. *J Med Virol*, 2020.
9. Lai, T. H. T., et al., *Stepping up infection control measures in ophthalmology during the novel coronavirus outbreak: an experience from Hong Kong*. *Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol*, 2020. **258**(5): p. 1049-1055.
10. American Academy of Optometry Section on Cornea, C. L., et al. 2020, American Academy of Optometry: https://www.aaopt.org/docs/covid-19/ao-008-disinfection-of-contact-lenses-chart.pdf?sfvrsn=a7f2a31_2.
11. Jones, L., et al., *The COVID-19 pandemic: Important considerations for contact lens practitioners*. *Cont Lens Anterior Eye*, 2020.
12. Organization, W. H., *Glove Use Information Leaflet*. 2009: https://www.who.int/gpsc/5may/Glove_Use_Information_Leaflet.pdf.
13. <https://www.cdc.gov/contactlenses/care-systems.html>. *Healthy contact lens wear and care*. 2020.

Превод на български език: Мила Томова – Заместник-председател на УС на НАБОО

